

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomda-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Apponyi beszéde.

Zombor, 1896. december 14.

A szombati képviselőházi ülésnek érdekes mozzanata volt Apponyi Albert gróf beszéde. A nemzeti pártnak vezére egy óránál tovább ragyogtatta szónoki művészetét.

Azzal a teljes és föltétlen loyaltással, a mivel mi, a sokszor szenvedélyes, éles politikai ellenfelek, minden időben készségesen appreciáltuk Apponyi Albert grófnak jelentékeny elméjét, ragyogó szónoki tehetségét, most is szívesen elismerjük, hogy egy elkoptatott frázissal élve, „egyikét aratta legszebb parlament sikereinek.”

Fokozott figyelemmel, őszinte élvezettel hallgatta az élő szó egyik legnagyobb mesterét mondhatni pártkülönbség nélkül az egész képviselőház. Közvetlen pártbívei s a mögé húzódtott néppárt olyan lelkes, buzgó klakkot képezett, hogy megirigyelhetné a legbecézettebb primadonna is.

Aztán . . . aztán vége. Nincs tovább.

A nagy, az ünnepezt művész letörli arcáról a festéket, felölti a kaput rokkját s mint bármely más köznapi halandó, elmegy ebédelni a maga fogadójaiba. S a parlament nem látja be létrejöttének törvénytelenességét, vagy ha belátja is, nem vágja földhöz a meghamisított nemzeti akarattól nyert mandátumát. Szóval a siker öt perce leperog s a föld, mintha semmi sem történt volna, tovább forog keserű levében.

És ez nagy igazán van így, mert voltaképen semmi sem történt. Hiszen ha igazuk volna az Apponyi-mániákusoknak, a kik az ő rajongva bámult hősük minden egyes nagy beszédét egy nagy politikai tett színében tüntetik föl, akkor a tisztelt gróf ur már rég lerakta azt a félisteni vizsgát, melyhez Heraklesnek hajdan mindössze egy tucat nagy tette volt szüksége.

Fájdalom, immár huszonöt esztendeje vívja az ékesszólás modern Titánja a nemzeti bizalom

Olymposzát s minden jel arra vall, hogy ma távolabb van tündöklő előjától, mint valaha.

Ez lehet részben az Apponyi fátuma, de bizonyára nem kizárólag a nemzet hibája.

Kényes és nem ránk tartozó feladat azt kutatni, mi az oka, hogy ezen igazán nagyszabású politikai szónok számtalan „nagy sikere” közül egyetlen egy sem haladja meg a pillanatnyi, szin-padi hatásnak mértékét, színvonalát?

Ugy gondoljuk, mindjárt a kiindulásban, az én-nek, megengedjük minden követelőzés nélkül előtérbe helyezésében van a hiba.

Apponyi ez alkalommal is, mint mindig abból indul ki, hogy „én vagyok a nemzet vezére”.

Holott ez a merész tétel csak mint legvégső konzekvencia állhat meg a logikai sorrendben. „Sikerült elveim helyességéről, törekvéseim jószágáról meggyőzni a közvélemény többségét: tehát én vagyok a nemzet vezére.”

Mikor azonban a tényleges helyzet az, hogy a közvélemény túlnyomó többsége félreérthetetlen határozottsággal elfordult az Apponyi-féle politikai iránytól s a legközelebbi választások megfelezték régebben volt pártját; akkor épen semmi reális és logikus jogosultsága, értelme sincs ama fennléjő evangéliumi kijelentésnek.

A mostani nagy beszéd során is megrezdült egyszer az örök kétségnek ama mélabus zöngéje, mely még az en-nagyságnak olyan naiv fanatikusát sem kerüli el, milyen a nemzeti párt tisztelt vezére.

Ha majd egyszer belátja, hogy politikája helytelen, eszméi tévesek, tudni fogja kötelességét és semhoggy önbecsülésében ejtsen kárt, inkább teljesen visszavonul a közéletből.

Nem óhajtuk, hogy ez a keserves időpont valaha bekövetkezzék. Szeretnők, ha egy olyan kiváló talentum, mint Apponyi Albert gróf, inkább a tulajdon infallibilitásának dogmájáról mondana le s meghajolnék az előtt az örök érvényű politikai igazság előtt: hogy senkinek sincs joga a

saját egyéni véleményét fölbe helyezni a nemzet itéletének.

Áthelyezések a honvédséghez. A közös hadseregtől eddig magasabb rangban álló tiszteket nem vittek át a honvédséghez, tekintettel arra, hogy az ily áthelyezések folytán az aránylag nem hosszú idő alatt bekövetkező nyugdíjazások igen nagy összegekkel terheltek volna a honvédelmi tárca budgetjét. Az országgyűlés azonban, mint tudva van, nemrég törvényt alkotott arról, hogy áthelyezések esetén az eddigi szolgálattidőre eső részét a nyugdíjnak a közös hadügyi kincstár viselje. Megszűnven eként az említettük nehézség, a legutóbbi évben már magasabb rangú tisztek is helyeztetek át a honvédséghez, nevezetesen öt vezérőrnagy, két ezredes és öt alezredes. A múlt évi november 1-étől folyó évi október hó végéig számított legutóbbi esztendő folyamán ezenfelül 14 századost és ugyanannyi főhadnagyt is helyeztek át a közös hadseregtől a honvédség tényleges állományába.

Magyar selyemtenyésztés. Nem akarunk mesét mondani a selyembogárról, mint a milyen mesék gyakran teremnek a költő fejében s a gyermekeknek vagy mulattatására, vagy oktatására szolgálnak, hanem az ugynevezett kis-ember számára, a ki a magyar nép többségét teszi, akarunk egy statisztikai összeállítást nyújtani, mely majdnem a csodával határos és melynek megteremtője egy tevékeny, szorgalmas és kitartó miniszteri tanácsos, a ki valóban semmiből teremtett élet-fenntartási ágat a szegény emberek ezrei számára. A kisgazda, a kisiparos valóban ábitattal olvashatja ezt a kimutatást, a községek meg iparkodjanak mihamarabb megismertetni lakosaikkal a selyemtenyésztés áldásait. A magyar nép említett köreiben és rétegeiben egészséges érzék van a modern haladás és az okszerű fejlődés iránt. Csak támogatásra van szükségük a hatalmasok és folytonos tanításra a műveltek részéről, hogy aránylag rövid idő alatt a legszebb eredményeket érjék el. 1879-ben az egész országban 2507 kilogram selyembogót termeltek, melynek összértéke 3700 forint tett. 1895-ben 2620 községben 94,865 család 1,499,845 kilogram selyembogót termelt, melyért 1,967,524 forint fizettetett ki az illető termelőknek. A mi e kérdő- és végszámok közt van, azt az állam anyagi támogatásával Bezerédj Pál selyemtenyésztési miniszteri meghatalmazott a semmiből teremtette s kizárólag az ő érdeme, hogy a selyemtenyésztés Magyarországon egy nagyszerű gazdasági tényezővé lett, mely becsületesen és tisztességesen eltartja egy nagy számát a szegény embereknek. A szegszárdi központi állomás osztja szét az egészséges tenyészanyagot, fentart 114 saját eperfaiskolát és felfügyl 3000 községi eperfaiskola felett. Midőn egyszerűen és szárazon idézzük e számokat, az a célunk, hogy a selyemtenyésztés minél inkább elterjedjen. Ugy egyeseknek mint községeknek s földbirtokosoknak kötelességüknek kellene tartaniok, hogy mennél több eperfát ültessenek,

A „BÁCSKA” tárcája.

MESE A NEMTŐRŐL ÉS A GYERMEKRŐL.

Írta: Gál Lajos.

Virágos réten himes pillangók üzték egymást. Pajkosan röpködtek ide s tova. A nap aranyos sugarai enyelegve csókolgatták kicsi szárnyaikat. A fűszálakon ragyogó harmateppek gyémánt szemekként tündökölték s a játszi szellő széthordta a rét balsamos illatát.

Derült, vidám volt minden a merre a szem ellátott; a természet öröme, a természet pompája volt ez.

A gyermek tapsolt kicsi kezeivel és sugárzó arccal kérdé:

— Ugy-e ilyen az élet, ez az élet? A nemtő esendesen megrázta fejét.

— Nem ez, de ti ilyenek képzelitek.

— Hiszen ez a vigasz, a megnyugvás, a boldogság maga — felelt a gyermek.

— Csálódtok, csak symboloma. Mulandó itt minden; a pillangók hamar elpusztulnak, folszárának a harmateppek és a napsugarakat gyakran eltakarják a zord fellegek, melyek romboló vihart hordanak méltukben.

— Gyertünk tovább! sóhajtott a gyermek elszomorodva.

Mentek tovább.

Egy magas hegy tetejére értek, mely zöld volt, mint a remény. Ormán oszlopcarnokokkal ellátott felséges templomszerű épület állott, melynek belseje tele volt oltárképekkel, az oltárképek felett a templom átlátszó kristály kupolája ragyogott. A hegyoldalon ezer meg ezer emberi alak kapaszkodott fölfelé; mindegyik vagy szemmel tekintett az oszlop csarnokos phanteoura, folyton ujongva kiáltva, a zavaros lármából csak e pár szó volt kivehető:

— Eszme, becsület, idealizmus, lelkesedés.

— Oh, mily isteni hangok ezek! — kiáltott az ifju (mert már ekkor ifjúvá nőtt a gyermek) igen ezekért fogok küzdeni, ezek az élető elemek, ez az igazi élet.

A nemtő tagadólag intett fejével.

— Nincs igazad. A hangok szépek. E fogalmakban hisznek is a balga ifjak s lármásan futkosnak utánuk. De látod; ez a phanteon csak optikai csalódás, delibáb, ködkép . . . s a hangok ifju agyad feleségázott képzelmenek hallucinációi. Egy fuvallat és nincs semmi. Fantom az eszme, fantom a becsület (eszmenyi alakban) és fantom az igazi lelkesedés. Az érdekek barca, a létért való küzdelem, az önzés tyranizmusa az igazi . . . És eltűnik a felséges templom oltárképeivel, ragyogó kupolával együtt és letaposza a kapaszkodó tömeg a remény zöld pázsitját ama hegy oldaláról, melynek ormán az élet eszményeit vélte megtalálni.

S míg a nemtő ezeket mondotta, csakugyan eltűnt a phanteon, eltűntek a hangok, csönd lett körös-körül. A kopár hegy lábánál egy sötét erdő körvonalai mutatkoztak beláthatatlan, megmérhetetlen területen.

Az ifju esüggeden szökött:

— Ez a rengeteg valóságos utvesztő, csak nem kell rajta keresztül vergődnünk?

— De igen, felelt a nemtő. S mentek, mentek hosszú ideig. Gyakran eltévesztették az utat s számtalanszor visszajutottak a kiindulási helyre. Az ifju sokszor kétségbeesett; mert nem látott maga előtt se fényt, se vezércsillagot, nem látalt egy keskeny kis ösvényt, a melyen kijuthatott volna a rengetegből.

— Miért is kell e borzasztó helyen oly sokáig barangolni? kérdé az ifju.

— Hogy az igazi élethez jussunk, válaszolt a nemtő.

— És mi a neve e rémes vadonnak?

— A tévelygés kora, melyben minden ember tisztult fogalmakhoz akar jutni, de nem jut soha; melyben mindenki abszolút igazságot keres, de nem lel soha! A tévelygés erdeje, a hol elvész a gyöngye, megőrül vagy öngyilkos lesz, a hol az idealizmus elenyészik, a becsüt-

let ezerféle képen analizáltak, a lelkesedés blazirtsággá lesz, a hol a rideg, küzdelmes való kezd kibontakozni abból a chaosból, melyben mindenki a szebbet, jobbat, magasabbat kereste, mint a mi tényleg létezik.

No de elég, menjünk tovább.

Mentek tovább.

Egyszerre csak véget ért az erdő s előttük volt egy nagy mocsár.

— Mi ez? kérdé megrémülve a férfi (mert már ekkor férfi lett az ifjuból).

— Ez az igazi élet . . . Nos, megmutattam, menj neki.

A férfi sokáig gondolkozott, aztán félénken megjegyezte:

— Nem lehetne ezen a mocsáron keresztül reptülni, hogy tisztán jussak át? kérlek vigy keresztül, hiszen neked szárnyaid vannak . . .

A nemtő gúnyosan kacagott:

— Balga! Nem született ember, aki képes lenne tisztán átjutni e mocsáron, még ha szárnyai lennének is, még ha én vinnék is; társaid, a kik benne gázolnak, ha tiszta lennék, sarat kennének rád, ha magasra emelkednél, lerántanának hazugsággal, félreértéssel, rágalommal. Mert nincs ember hiba nélkül, s ha volna: hibásnak ítélnék a többiek.

— Oh, mondd tehát — könyörgött a férfi — milyen jutalom ér bennünket az élet után, ha az ilyen, miért élünk?

A nemtő ridegen válaszolt:

— Nem tudom. Az ismeret, a felvilágosodás, a tapasztalás ösvényén vezettelek, többre nem terjed ki hivatásom; a többi a hit, bizalom, illuzió dolga, keresd azoknál a választ.

— Elvesztettem mind! — hörgé a férfi.

A nemtő vállat vont, fölemelkedett és elrepült.

*

Beh nyomorult dolog az igazi életet megismerni!

mert az arra hivatott lakosság egészséges törekvése és fáradhatlan szorgalma mellett csak az eperfák elégtelen száma az oka, hogy a selyemtenyésztés nem terjedhet el még rohamosabban. A selyemtenyésztés áldásait hozzáférhetővé kell tenni a szegény embernek. Bezerédy akciója és a kormány támogatása csak kevés eredménnyel járhat, ha az eszme nem lesz elég lelkesedéssel általánosan felkarolva és ha mindenki, ki valamit tehet, nem bocsátja a nagy cél rendelkezésére tehetségét. Bezerédy működése az agrárkérdés megoldása terén oly áldásos és oly általánosan ismeretes, hogy méltó a nemzet feltétlen hálájára és a közhelyeslésre. Az általa képviselt eszme nemcsak a kormány bőséges támogatására érdemes, de méltó arra is, hogy az egész ország a legszorgalmasabban terjeszsze azt.

Megleckézett anyakönyvvezető. A feleség személyekről miniszter tudomására hozta a belügyminiszternek, hogy egy Bécsben lakó magyar állampolgárt Bécsben kötendő házassága kihirdetésének bécsi hírlap útján való közzétételére hívta fel a magyar anyakönyvvezető s ettől tette függővé azt, hogy a kihirdetés foganatosításáról szóló bizonyítványt a külföldön házasság magyar honosok részére szükséges tanúsítvány kiállítását végeztet az igazságügyminiszterhez fölterjeszse. A miniszter kijelenti, hogy a törvény és végrehajtási rendeletek oly házasságnak, melyet magyar községi illetőségű állampolgár Magyarországon kívül akár magyar, akár külföldi nővel akar kötni, csak Magyarországon való kihirdetését rendeli el; nincs tehát helye annak, hogy a magyar anyakönyvvezető ily házasságoknak általa elrendelt kihirdetését Magyarországon kívül hírlapi úton foganatosítsa. Meghagyja ennél fogva a miniszter, hogy a mennyiben a törvényes kellek igazolva vannak, a kérdéses házasságnak már elrendelt kihirdetését Magyarországon kívül szabályszerűen foganatosítsa s az erről szóló bizonyítványt azonnal terjeszse föl az igazságügyminiszterhez a külföldön házasság részére szükséges tanúsítvány kiállítását végeztet. Jövőre pedig, teszi hozzá a miniszter, ne támasszon a felekkel szemben szükségtelen követeléseket.

Ártérfejlesztés és a bácsi tiszai ármentesítő társulat.

Köztudomású dolog a bácskai tiszaparti községekben, — mert hisz szomorú tapasztalaton alapul — hogy a bácsi tiszai ármentesítő társulat óriási vízvédelmi munkálatai és részben nagymérvű kiadásai s az ezek folytán előállott igen magas hozzájárulási összegek a tiszaparti eddig gazdag községek vagyoni viszonyait annyira megzavarták, hogy a községek az egyensúlyt községi háztartásukban sem képesek már fenntartani, hanem adósságot adósságra kénytelenek halmozni, hogy a községi pótdát, mely eddig vidékünkön ismeretlen volt, kikerüljék.

Ezen szomorú állapotok egyik igen hatásos orvosságát az ártér fejlesztés képezi, melyről, mint közérdekű dologról, érdemesnek tartok néhány szót elmondani, hogy az érdekelt községekben felkeltem az érdeklődést; s ha lehet elviszem azt az igazán igazhitű muzulmánhoz illő apáthiát, melylyel az érdekelt községek magukat anyagilag tönkre tenni engedik, annélkül hogy a baj orvoslásának lehetősége eszükbe is jutna, így történik aztán, hogy a tiszaparti községek vízvédelmi viszonyainak rendezésére és ezen községek ily irányu érdekeinek minden irányu fejlesztésére alakult bácsi tiszai ármentesítő társulat összetett kezekkel nézi, miként fogja egy szomszéd társulat, mely hozzánk teljesen idegen, kicsavarni kezéből az egyetlen mentőeszközt — az ártérfejlesztést. Ugyanis O-Kanizsa község nemrég egy meghívót kapott, melyben a horgos-martonosi ármentesítő társulat igazgatósága O-Kanizsa községet, mint érdekelt felet a f. é. december 4-én Szegeden megtartandó társulati gyűlésre hívja meg, melynek tárgya leend, ezen társulat részéről kezdeményező ártér fejlesztés, mely ki fogna terjedni az ó-kanizsai magas parti belső földekre is.

A horgos-martonosi ármentesítő társulat ármentesített területe, ez idő szerint körülbelül 2500 hold olyan földet tesz ki, melynek a régebbi kataszteri felvételek szerint nagyon csekély kataszteri tiszta jövedelme van; ezen ármentesítő társulat, töltéseibe beépített eddig mintegy 200 ezer forintot és ugy a beépítési töketörlesztést, mint az adminisztráció évenkénti költségeit, az ártéri birtokosok holdarány szerint viselik.

Ezen adatokból látszik, hogy a horgos-martonosi ármentesítő társulat tagjai, eddig holdankint 80 frt terhet viselnek s így a holdankinti hozzájárulás kitesz évenként 4 frtot; — ezen társulat tagjai azonban ezt is sokalják és a m. kir. államkincstár által törvényszerint visszatérítendő adókból kívánják a hozzájárulási arányt és kulcsot kedvezőbbé tenni. — Ugyanis az államkincstár az oly vizszabályozási társulatoknak, melyek ujonan keletkeznek és védműveik által bizonyos mennyiségű földeket ármentesítenek, az ármentesített területben foglalt földek állami adójának 80%-kát visszatéríti és az adóvisszatérésből származó összeget, a társulat mint ilyen kapja meg és nem osztja fel a társulati tagok között, hanem első sorban a beépített kölcsönök résztorlesztésére köteles fordítani; a horgos—martonosi ármentesítő társulat ármentesített földjei kevés adót fizetnek s így mint a közgyűlésen kiszámítva lett, az ármentesített 2500 hold föld után, adóvisszatérítés címén alig kap a társulat évenként 800 frtot,

azért iparkodik ezen társulat ártérfejlesztés címén oly területeket is kötelékébe kényszeríteni, a melyek, mint az ó-kanizsai és martonosi belső földek nagyobb adót fizetnek és így nagyobb adóvisszatérítésben is fognának részesülni.

A társulat számításai szerint a horgosi, martonosi és ó-kanizsai parti földek, melyek az ártérfejlesztés folytán ezen társulat kötelékébe kényszerülnének, körülbelül 8000 holdat tesznek ki; ezen 8000 hold föld állami egyenes adója után várható, az államkincstártól adóvisszatérítés szintén évenként mintegy 3200 frt s így ha ezen területek is ezen társulat kötelékébe jutnak, kapni fog az így előállítandó horgos—martonosi—ó-kanizsai ármentesítő társulat adóvisszatérítés címén évenként 4000 frtot.

A társulat, hogy az utóbb jelzett parti területeket kötelékébe vonhassa, megfelelő védtöltéseket köteles építeni és ezen újabb vonalak védtöltései egész az ó-kanizsai Szt. Jánosig beleértve a Szt. Jánosnál lévő zsilip újjászervezését; figyelembe véve a martonosi körtöltésbe már beépített összegeket a társulat számításai szerint 150 ezer forintba kerülnek, ha most az így ártérfejlesztés útján kibővített társulat, 350.000 frtnyi költsége után az annuitásokat 5%-val számítjuk a felvett összegeknek, ez nem tesz ki többet 17,000 frtnál, a melyre a társulatnak adóvisszatérítés címén már meglesz 4000 frtja s így az összes tartozás után még csak 13,500 frt évenkénti fizetni valója lesz, ha már most ezen 13,500 frtot az ártérfejlesztés folytán 10,500 holdra megnövekedett társulati területükre holdarány szerint kivetjük, alig jut egy holdra évi hozzájárulási törlesztési összegként 1 frt 30 kr s így kitünő matematikusok azok, a kik a horgos—martonosi ármentesítő társulat élén állnak, mert társulatunk az ártérfejlesztés előtt fizetett évenként és holdankint 4 frtot, az ártérfejlesztés után pedig fizetni fog 1 frt 30 krt.

Mint hogy pedig a szomszéd társulatnak ezen előnyös helyzetet különösen az ó-kanizsai parti földek után várható adóvisszatérítés adja meg, az indok, mely e társulatot ily széles körű ártérfejlesztésre ösztönözte, egyedül az volt, hogy a társulat magának O-Kanizsa község, illetve az ó-kanizsai határban birtokosok rovására előnyöket szerezzen és részben a mi földjeinket illető jövedelmekből segítse a társulat kötelékébe tartozó s csekély adóvisszatérítést élvező földjeinek a terheket kifizetni. Midőn én a társulat közgyűlésén ezen dolgokat a társulat élén álló egyéneknek szemébe mondtam és követeltem, hogy az ártérfejlesztésnek O-Kanizsára vonatkozó részéről mondjanak le és ne akarjanak a mi rovásunkra előnyökhöz jutni, azzal akartak megnyugtanni, hogy hiszen igaz az, hogy ők az ártérfejlesztés folytán az általam fentleirt előnyökhöz jutnak, de az ó-kanizsai birtokosok szerintük, nem károsodnak semmit, mert ők az adóvisszatérítés kedvezményét egy sem vehetnék igénybe, mert ezen kedvezmény csak társulatoknak jár és ha O-Kanizsa akár az országot felemelése folytán a vármegye által óhajta védvonalát megnyerni, akár pedig saját erejéből akarja védtöltésekkel ellátni és megvédeni saját határát, az államkincstár által nyújtott ezen kedvezményben nem részesedhetik s így tulajdonképen az, hogy az ó-kanizsai belső parti területek ezen társulat kötelékébe bevonatnak, nem lesz hátrányukra az ó-kanizsaiaknak, hanem inkább előnyükre, mert minden esetben többre fog rugni az évi hozzájárulási holdankinti összege, mint amennyit ezen társulat kötelékében fizetni fogna.

Csalódtak azonban a szomszéd társulat vezetői, midőn azt hitték, hogy mi vagy a vármegye útján az újvidék-szegedi törvényhatósági ut felemelése és védvonallá alakítása által, vagy pedig mint község a magunk erejéből szándékunk határunkat biztosítani; mert van még egy harmadik út is s ez a bácsi tiszai ármentesítő társulat által eszközözendő ártérfejlesztés útja.

A Horgos-Martonos felőli védvonal kiépítése ugyanis semmiesetre sem történhetik másként, mint társulati úton; mert eltekintve attól, hogy a nm. földmívelési miniszter ugy sem hagyná helyben a magánépítkezést, sőt ha a községnek sikerülne is saját erejéből a védtöltés elkészítése, ennek kiépítése után is a célszerű és egyöntetű védekezés szempontjából, minden körülmények közt valamelyik társulat kötelékébe lépni kényszerítene a községet; nem volna célszerű a község által való építkezés leginkább azért, mert a község teljesen a maga erejéből is csakis kölcsön útján építhetné ki a védvonalat és a beépített összegek a községre nézve végleg elvesznének és soha semmiféle kárpótlásban a község nem részesülhetne, sőt kölcsönt sem volna képes oly előnyöset kapni, mint a tiszaszabályozási kölcsön, míg ellenben ha a társulat építi ki a védvonalat, az megkapja a tiszaszabályozási kölcsönt, és részesül adóvisszatérítés címén oly támogatásban az államkincstár részéről, amely a hozzájárulási aránykulcsot felénél is lejjebb szállítja.

Arról pedig szó sem lehet, hogy a megye az utadó alaphól építtesse ki a védvonalat, mert igaz ugyan, hogy O-Kanizsa évenként közel 10000 frt utadót fizet, sőt az is igaz, hogy 1890-ik év óta, vagyis 6 év óta a befizetett 55—60 ezer frtnyi utadójából saját határában és utjain egy garast sem látott, s így igen nagy jogosultsággal kérhetné a tekintetes vármegyét, hogy utjait építse ki legalább részben; de ezen feltétlen igazságok még sem cáfolják meg amaz elvitázhatatlan tény, hogy országunk védtöltésekül még egy esetben sem fogadtattak el a miniszterium által, ha csak nem ideiglenesen és csakis olyan körülmények között, midőn a védekezés kérdése más módon megoldható nem volt; miután pedig itt nálunk a védekezés kérdése más módon is megoldható, sőt miután a vármegye alispánja is azon véleményben van, hogy a vármegye az utadó alaphól védtöltést nem készíthet és csak azon arányban óhajta a védtöltés építési költségeihez hozzájárulni, amely arányban ezen védtöltés által az országot biztonsága is védelemben részesül; ennél fogva abból, hogy a vármegyey utalaphól a horgos-martonosi országút védtöltésé alakították át, soha semmi sem lehet; de ha lenne is, akkor is a községnek felerészben hozzá kellene járulnia az építési költségekhez, sőt valószínűleg a fenntartási költségeket teljesen a községnek kellene viselnie; adóvisszatérítésben pedig az állam részéről ez esetben sem részesülné.

Az ártérfejlesztés s ezzel O-Kanizsa község belső parti földjeinek, valamint a község belterületének megvédése pedig elkerülhetlen szükség és a megoldást nem lehet már tovább halasztani, mert maga a község jól felfogott érdeke azt követeli, hogy egy bekövetkezhető magas vízállás ne találja a községet készületlenül; mert az ezáltal bekövetkező katasztróféért a közlakossággal szemben egyenesen a községi képviselőtestület felelős.

Az ártérfejlesztés megoldási módja a fentebbiek szerint tehát csak az lehet, hogy a védvonal társulati úton építtessék meg. A kérdés már most csak az, hogy melyik társulat volna mi reánk nézve előnyösebb s erre a felelet csak az lehet, hogy a már meglevő bácsi ármentesítő társulat keretében igen nagy előnnyel lehetne az ártérfejlesztést keresztül vinni, — mert mint fentebb kifejtém, a horgos-martonosi társulat a maga részére akar előnyöket elérni abból, hogy községünk határát kötelékébe vonja; — nagyon kézen fekvő dolog tehát, hogy mi azon előnyöket, melyek az ártérfejlesztés folytán, adó visszatérítés címén egyedül minket illetnek meg, mert a mi ármentesített földjeink után járnak, ne osszuk meg másokkal; azt pedig, hogy a helyzetünkben kifolyó és várható előnyöket, csak a magunk számára tarthassuk meg, csak a bácsi tiszai ármentesítő társulatnál érhetjük el, mert mint tudjuk, itt a terhek viselése ezentul nem holdarány szerint, hanem érdekeltég arányában történik; s ha az ó-kanizsai magas parti földeket a társulat kötelékébe vonjuk ártérfejlesztés útján, ugyanezt kell tennie a társulatnak a zentai, adai, moholi, petrovoszellói és ó-becsei magas parti belső földekkel is és ezeknek a társközségeknek ugyanazon előnyeik származnak saját határak ártérfejlesztéséből, mint nekünk a magunkékból; itt tehát közös és egyenlő az érdek, egyik határnak nem lesz oka előnyöket keresni a másik határ rovására; hanem közös erővel és elhatározással egy oly ártérfejlesztési munkálattal lehet a bácsi ármentesítő társulat által keresztülvinnünk, a mely hivatva lesz a már eddig óriási sulyként reánk nehezdedő hozzájárulási költségeket is tetemesen leszállítani, a mellett határaink és községeink is teljes biztonságba helyeztetnek az ártérfejlesztés folytán a nélkül, hogy az a községeknek egy garasába is kerülne; megmondom miért nem kerül a községeknek ezen úton a védekezés és védvonal építés egy garasába sem, azért, mert igaz ugyan, hogy a társulat is kölcsönvett pénzen fogja az új védvonalakat kiépíteni és ezen kölcsönöknek évi törlesztési, a hozzájárulás évi járulékat növelni fogja; de tiszszerezsen megtérül az a társulatnak az államtól az adóvisszatérítés címén nyerendő összegekből, melyek viszont a hozzájárulást nagy mérvben le fogják szállítani.

Az állami adóvisszatérítés a törvény által a társulatoknak adandó kedvezmény gyanánt ugy van szabályozva, hogy a társulatok az ármentesített területekben foglalt földek után fizetett adók 80%-át visszakapják, ha a védvonal kiépítésére nagyobb összegeket befektettek; a bácsi ármentesítő társulat e tekintetben épen azon helyzetben van, mint a horgos-martonosi ármentesítő társulatról már fentebb kifejtettem, kevés adóvisszatérítési kedvezményben részesült eddig azért, mert eddigi ármentesített területei mint árterek, kevés adóval voltak megterhelve és ehhez képest az adóvisszatérítés csak kicsiny lehetett; de ha most az ártérfejlesztés folytán a védvonalaink háta mögötti összes parti belső földek is

a társulat...
társulat...
tisztas...
ezek...
összeg...
nemcsak...
vállal...
gét fel...
fennma...
is teter...
Eg...
kálát...
ségnek...
történe...
Történe...
hogy az...
kal társ...
biztosho...
tétele ir...
Esz...
horgos-m...
ártérfej...
runkba...
határoz...
leend, de...
kezdemé...
talásunk...
van, a mi...
hiányába...
az ártér...
ha azon...
fejlesztés...
miniszter...
egy mási...
majd arra...
társulat...
lékébe (O...

V
Bács...
zottság...
gyűlése...
ségez...
kir. város...
ben, minde...

1. Alispán
2. Belügy
3. Belügy
4. Belügy
5. Belügy
6. Békés
7. A vármegye
8. Alispán
9. Alispán
10. Az ezred
11. Az ezred
12. Az ezred
13. Kolozsvár
14. Az Erdély
15. A vármegye
16. Közgazdasági
17. Az üres
18. Az üres
19. A közigazgatás
20. A vármegye
21. A helyettes
22. A vármegye
23. Alispáni e

a társulat kötelekbe vonatnak az egész vonalon, úgy egy óriási területű olyan földeket fog a társulat megnyerni, melyeknek magas kataszteri tiszta jövedelmük folytán nagy adójuk van s így ezek után a 80%-os adóvisszatérítés igen nagy összegre fog rugni, a mely véleményem szerint nemcsak az ártérfejlesztés folytán szükségessé vállandó kölcsönök évi visszatörlesztési összegét fedezni fogja, hanem egy jókora összeg még fennmarad, a mely az eddigi hozzájárulás összegét is tetemesen alá fogja szállítani.

Egy ily nagyszabású ártérfejlesztési munkát foganatba vételét kell tehát O-Kanizsa községnek kezdeményezni; a kezdeményezés nem történhet másképp, mint a kormánybiztos útján. Történhetik pedig a kezdeményezés akként, hogy az általam itt feltárt körülmények és okokkal támogatott felszólítás intéztesek a kormánybiztoshoz a társulati ártérfejlesztés folyamatba tétele iránt.

És ez a dolog igen sürgős azért, mert a horgos-martonosi árm. társulat már kimondotta az ártérfejlesztést és kiterjesztette karjait a mi határunkba is; — nekünk ugyan annak idején ezen határozatot megapellálni jogunk és kötelességünk leendő, de ha mi más uton az ártérfejlesztést nem kezdeményezzük, — miután arra saját tapasztalásunk szerint is feltétlen és sürgős szükség van, a miniszter a törvény alapján más intézkedés hiányában azon társulatra fogja megadni a jogot az ártérfejlesztéshez, amely azt kezdeményezte; ha azonban mi szintén kezdeményezzük az ártérfejlesztést a mi társulatunk keretében, akkor a miniszter nem lesz kénytelen megadni a jogot egy másik társulatra; mert hivatkozhatni fog majd arra, hogy ugyanezen ártérfejlesztést azon társulat is kezdeményezte már, amelynek kötelekbe O-Kanizsa már ősidőktől fogva tartozik.

Dr. Király Sándor.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának az évi IV-ik rendes évnegyedes közgyűlése folyó évi december hó 22-én és a szükséghez képest a következő napon, Zombor szab. kir. városban, a vármegyei székház nagytermében, mindenkor reggeli 9 órakor fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Alispáni jelentés a közigazgatás állapotáról.
2. Belügyminiszteri leirat a vármegye 1897. évi költségvetésének jóváhagyása és illetőleg az 1896. évi budapesti hódoló díszfelvonulás költségeire szükséges 1/2% megyei pótdadó megszavazásának tudomásul vétele iránt.
3. Belügyminiszteri intézkedés a vármegye közönsége által a koresma, sörház és pálinka-merések tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása tárgyában.
4. Belügyminiszteri intézkedés a kiállítási sokak ház költségeiről bemutatott elszámolás tárgyában.
5. Belügyminiszteri intézkedés a kedvezményes vasúti utazásra feljogosító állandó arcképes igazolványoknak miként leendő használatára tárgyában, illetve ez ügyben alkotandó szabályrendelet.
6. Békés vármegye közönségének átirata az állami és törvényhatósági tisztviselők nyugdíjnyelvének egységes rendezése illetőleg a viszonyosság megállapítása tárgyában.
7. A vármegye alispánjának illetve a megyei árvaszéknek előterjesztése a megyei házipénztár és az abban kezelt alapoknak felesleges pénzkészletének illetve a másképpen el nem helyezhető árpapénzeknek az 1897. évi folyamán miként leendő gyümölcösztetése iránt.
8. Alispáni előterjesztés az 1896. évre kivetendő betegápolási pótdadó mérvének megállapítása tárgyában.
9. Alispáni előterjesztés az 1896. évi községi számadások megvizsgálására kirendelendő számvizsgáló elnökök megválasztása iránt.
10. Az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának átirata, melyben a sokak-ház bábalakjairól, biztosítási és egyéb költségeiért 417 frt 84 krnak kifizetését kérelmezi.
11. Az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának átirata, melyben értesít, hogy a sokak-ház belső berendezését az 1888./közgy. számú határozat értelmében a nemzeti múzeumnak kiszolgáltatta.
12. Az ezredéves kiállítás „vizépitkezés, vízrendezés és talajjavítás” alcsoportjának átirata a tisztai ármentesítés megkezdésének emléktől készített szoborcsoportozat megrendelése tárgyában.
13. Kolozsvár városának kérelemlevele a Hunyadi Mátyás-szobor alap javára leendő adomány tárgyában.
14. Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület átirata az ifjusági turistáskodás iránt megindított mozgalom támogatása tárgyában.
15. A vármegye igazoló választmányának átirata a választott megyebizottsági tagok 1897. évre érvénynyel bírándó névjegyzékének kiigazítása tárgyában.
16. Közigazgatási bizottság s a szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata az ipartanács megalakítása tárgyában.
17. Az üresedésben levő vármegyei főügyési állásnak választás utján leendő betöltése.
18. Az üresedésben levő ó-becsei főszolgabírói állás esetleg az ennek betöltése által megürülő egyéb tisztviselői állásoknak választás utján való betöltése.
19. A közigazgatási bizottság kilépő öt tagjának választás utján való betöltése.
20. A vármegyei igazoló választmány 5 választott tagjának választása.
21. A helyettes tisztviselői ügyész kijelölése.
22. A vármegyei gazdasági választmány megalakítása.
23. Alispáni előterjesztés a Zenta rendezett tanácsu

városánál netán üresedésbe jövő tisztviselőknak betöltésénél a jövő év folyamára helyettes kirendelése iránt.

24. Az állandó választmányba, Szász János elhalálozása folytán, egy tagnak választása.
25. Nyugdíjkezelő választmányi határozat Molnár József nyugdíjaztatása tárgyában.
26. Ugyanannak határozata Bieber József nyugdíjaztatása tárgyában.
27. Ugyannak határozata Kukiuthal Sándor végkielégítése tárgyában.
28. Özv. Kósa Jánosné felebbezése a nyugdíjkezelő választmányának özevgyi ellátása tárgyában hozott határozata ellen.
29. Kolluth község képviselőtestületének határozata a templom melletti községi épület kijavítása tárgyában.
30. Bács-Petrovoszellő község kérvénye a petrovoszellő-ó-becsei törvényhatósági utnak műntta leendő kiépítése iránt.
31. O-Becse község képviselőtestületének határozata Magnusz Herman és ifj. Antal András részére 37 ölnyi területnek átengedése tárgyában.
32. Káty község képviselőtestületének határozata a szigetcsőz fizetésének felemelése tárgyában.
33. Goszpodince község képviselőtestületének határozata Osztói Milica segélyezése tárgyában és ez ellen Rausk Mladen és társai által beadott felebbezés.
34. Mohol község képviselőtestületének határozata Dejanovits Mihály özevgyének segélyezése tárgyában.
35. Ugyanannak határozata a kántori javadalmasának 1897. évi május hó 1-ig leendő folyósítása tárgyában.
36. Apatin község képviselőtestületének határozata a „Kandle”-fele telkek eladása tárgyában.
37. Bácsujfalu község képviselőtestületének határozata a faiskola és járványkórház megvétele tárgyában.
38. Parabuty község képviselőtestületének határozata a községi tanító fizetésének felemelése tárgyában.
39. Bács Martonos község képviselőtestületének határozata a kisbírók ruhaátalánya tárgyában.
40. Bács Szent-Tamás község képviselőtestületének határozata Kuszli János végkielégítése tárgyában.
41. Goszpodince község képviselőtestületének határozata a pénztár kulcsainak ki által leendő őrzése tárgyában.
42. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata az 5. szerb tanító díjazásának folyósítása iránt.
43. Ugyanannak határozata a község felesleges készpénzének mikénti elhelyezése tárgyában.
44. Bács-Petrovoszellő község képviselőtestületének határozata a községi faiskolában egy kertészlak felépítése tárgyában.
45. Gajdobra község képviselőtestületének határozata az óvoda és nagyvendéglő felépítése tárgyában.
46. O-Becse község képviselőtestületének határozata az ismételő iskolai tanítók díjazása tárgyában és ez ellen Fonyó Pál által beadott felebbezés.
47. Ugyanannak határozata a polgári faiskola tanítóinak díjazása tárgyában.
48. Bács-Topolya, O-Szivac, Csurog, Lok, O-Verbász, O-Futtak, Bács-Martonos, Szatanisits, Obrovacs, Plávna, Krusevlya, Torzsa, Kiszács, O-Kér, Tatabáza és Szonta községek 1897. évi költségvetése.
49. O-Keér és Szonta községek 1896. évi pótkölségvetése.
50. Lok község 1895. évi képzés és nevelési alap számadása.

Hangverseny.

Szombaton, f. hó 12-én tartotta meg a zombori felső kereskedelmi iskola hangversenyt szép számú közönség előtt.

A nagy anyagi és a még szebb erkölcsi sikerhez méltó is volt az előadás, mely a közönség tetszésnyilatkozatai eléggé bebizonyítottak.

Nem győztük eléggé dicősnéni az iskola tanári karának azon tapintatos és helyes irányát, amelyet tanusít a szép, jó és nemes iránti vonzalmat.

S különösen helyes az ily irányú nevelés az olyan praktikus érvényű iskoláknál, mint a kereskedelmi iskola, ahol egyenesen az életnek nevelik a fiatalokat.

Mert bizony ritkaságok közé tartozik az a fiatal ember, aki elhagyja az iskolát, a szép és nemeskedő áldozaton az életben, ha megelőzőleg nem oltják bele azok művelésére a kedvet.

Ez áll, kivált a mai korban, a hol a materializmus és realizmus mindinkább tért hódít s elvonja az életbe kilépő fiatalokat az idealizmus kultiválásától.

Az iskolában kell tehát elvetni a szép iránti vonzalmak magvát s ott kell növelni a fiatalok ambícióját az ilyenek iránt.

Nyomós érvekként hozhatjuk fel azt is az ily estélyek rendezése mellett, hogy az ifjuság szellemi szórakozásának teret nyit az iskola falain kívül is a vezetőség és megakadályozza a tiltott dolgok elkövetését.

Azt est rendezése páratlan volt a maga nemében.

A műsort az ifjuság énekkarja nyitotta meg Káldy „Kuruc dalaival”. Praeciz, szabatos volt az előadás s magában a dalban rejlő erő eléggé érvényesült a kar által.

Majd Bartók „Mult, jelen és jövő” című művét adták elő kifogástalanul Rosenthal Armin, Izsák Lajos és Hattala István felső kereskedelmi iskolai tanulók. Mindbárman derekasan megállották helyüket.

Ezután Robitsch Ignác cimbalomjátéka következett, akinek igazi magyar zammattal előadott darabjaiért a közönség tapsvihara volt a jutalom.

Negyedik szám Betnár Béla tanuló szaválata volt, aki Lévy „Mikes” c. költeményét adta elő, eléggé jól színeztet előadásban.

Ötödik Várady „Rákóczi Rodostóban” c. melodramája került sorra Rosenthal Armin tanuló szaválataival, melyet Marschall Béla ur zongorán kísért. Ez volt az est főnyomtája. Rosenthal hatalmas temperamentuma kiütően birközött meg a darab nehézségeivel. A darab sikeréhez nagyban hozzájárult Marschall Béla ur ügyes játéka.

Ezután ismét az ifjusági énekkar produkált jó zammattal magyar népdalokat.

Utolsóelőtti száml Gárdonyi vig monológját a „Nyugateurópai embert” adta elő Auer Aurél, kitűnő eredetiséggel. Kár, hogy maszkirozva nem volt.

Az ifjusági zenekar játéka zárta be a műsort, néhány magyar népdalt játszván, elismerésre méltó előadást mutatván be a hallgatóságnak.

A hangverseny után táncra perdült a pezsgővéru fiatalok, s ugyancsak rakta a csárdást igazi fiatalos hévvel a hajnali órákig.

Átöröklés.

Tüdővészről írott cikkeimben azon állítás tünetik fel leghihetlenebb és legmerészebbnek, hogy a tüdővész mesterségesen létrehozott és fokozatosan fejlesztett kórállapot.

Ilyennek tűnik fel azért, mert látszólag ebből bizonyos tényeket kimagyarázni nem lehet, holott pedig éppen ezen állítás képezi a kivezett Ariadne fonalat az orvosi téren felmerülő és megérthetetlen ellentmondásoknak tükkegéből.

Logikailag feltétlenül állítható, hogy ha adott viszonyok között bizonyos okok mindenkor azonos okokat szülnek, akkor az ugyanezen okokat létrehozó viszonyoknak fenállása mellett nemcsak ugyanezen okoknak kell jelen lenniök, de hatásaikban is azonos eredményeket kell létrehoznio.

A tüdővészről eddig felállított elméleteknél azonban ezen abszolút értékű igazság éppen nem érvényesül, sőt ellenkezőleg megérthetetlen ellentmondásokkal találkozunk.

Igy kiirhatatlanul vésődött az emberiség köztudatába azon meggyőződés, hogy tüdőveszes és ebben elhalt szülőknek gyermekei szintén ugyanezen vezetnek halálra, hosszabb vagy rövidebb idő alatt ugyancsak tüdővészben fognak elpusztulni.

Figyelemmel kísérve az ilyen családokat, mégis mit tapasztalunk?

Azt, hogy a gyermekek közül éppen a legszebb jövőt ígérő és komolyabb betegséget nem ismert gyermekek esnek a leghamarabb a rövid és rohamos lefolyása tüdővésznek áldozatul ugyanakkor, midőn erejük teljénél fogva a leghatékonyabb ellentálló képességet lehet és kell feltételezniük.

Ezzel ellentétben tüdővésztl mentesek maradnak ugyanezen szülőknek azon gyermekei, kik ugy szólnán születésüktől kezdve betegeskedtek és a kik a tüdőbajtól lényesen eltérő életveszélyes betegségen átesve nemcsak nagy kort érnek el, de gyermekeik is tüdőveszmentesek lesznek.

Folytatólag azonban ismét egy másik, azon különös jelenséggel találkozunk, hogy már az unokák gyermekeinél a tüdővész ismét, még pedig hatványozott mérvben jelentkezik és a családok egyébként is rohamosan degenerálódnak.

Megittközéssel csodáljuk a természetnek megérthetetlennek látszó ezen tüneményét, holott magyarázata közel fekvő.

Itt ismétlem azon állítást, hogy kis okok is kedvező feltételek mellett nagy eredményeket hozhatnak létre.

A tüdőveszes nagyszülők — kiknek elődei a tüdővést csak hirből ismerték — bizonyos kórananyagokat örökölték át, melyeknek kiktiszóbbólására a létfontartó erő már az elődöknél szintén kifejtette áldásos tevékenységét, de utenciója félreismertetvén, erejének teljes kifejtésében meggátoltatott.

Az ezen eljárással további fejlődhetési képességet nyert kórananyag még hatékonyabban érvényesülvén, még élénkebb ellenhatásokat: a jelen esetben a tüdővész létrejöhétének előfeltételeit, a heves tüdőhurutokat idézte elő. Mivel pedig az ezzel járó és gyakran a megfulladás vagy érszakadás veszélyével fenyegető fájdalmas köhögéseknek üdvös célja szintén félreértetett, azért ily módon a tüdővésznek melegágya is mesterségesen hoztatott létre.

Okserüen következik ebből most már az is, hogy az ily módon még inkább inuiciált vérből származó gyermekeknel az ellenhatások is még fokozottabb mérvben nyilvánultak és mivel a gyógyítási elv a betegségeknek tulajdonképeni célja tekintetében mit sem módosult, azért kényszerült áldozataivá váltak a téves felfogások kéréllhetetlen molochjának.

Vetük ellentétben tüdővésztl mentesek maradtak azon testvérek, kiknél a kórananyag eltávolítási módja — az ellenhatások nyilvánulásának különbözőségénél fogva — nem a jelentéktelen fontosságúnak tartott tüdőhurutok, hanem a vehemens erővel fellépett életveszélyes betegségekben nyilvánult.

Ámde a vegetációknak új életre ébredését elősegítő és a káros miázmákat a nyomában keletkezett ozondu levegővel elpusztító zivatarral azonos feladatot teljesítő életveszélyes betegség a jelen gyógyelvek mellett hivatásának teljesen meg nem felelhetett. Ugyanezért a visszamaradt kórananyag részecskének erős gyökérzete a nyesegetés folytán nyert erővel újból megkezdhetette fejlődési processzusát, mely az unokák gyermekeinél jelentkez és még rohamosabban pusztító tüdőveszesek és a családoknak gyors degenerációjában nyilvánult.

A felhozott és az élet tapasztalataival következetesen igazolható ezen tényekből önkényl következik: hogy a tüdővész, mint ilyen, soha és semmiféle körülmények között sem örököltető át.

De átörököltető a vérben létező kórananyag, mely az általa megtámadott és fejlődhetési képességének megfelelő gyengeségű szerv minősége és természetéhez képest a létfontartó erőnek ellene irányuló ktdelme folytán nemcsak leggyakrabban a tüdőhurutokat, de az ezekkel merőben ellentétes természetű ellenhatásokat hozza létre.

Természetes lefolyásukban ezeket meggátolunk nem szabad, hanem a termőföld trágyázási műveléséhez hasonlóan a létfontartó erőt kell táplálnunk, hogy teljesen megérlelje a kórananyagot, ezt, mint az ő szolgálatára képtelent, a szervezetből kivethesse.

Ezzel ellentétes eljárásunkkal pedig alkalmat nyujtunk a következő két közmondás érvényesülésére, hogy: „Inter duos litigantes tertius gaudet” és hogy „Isten mentesen meg barátaitól, ellenségeim ellen majd csak megvédem magamat!”

Papp László.

Ujdonságok.

Kinevezés. Ofelése a király dr. Grossmann Rezső szabadkai 6. honvéd gyalogezredbeli tartalékos segédorvoshelyettesét a honvédorvosi tisztikar tényleges állományában 1896. évi december hó 1-ével főorvossá nevezte ki.

Kinevezés. Császka György kalocsai érsek az ó-becsei közsegi iskolához hitoktatónál Hárs Aladar ottani káplánt nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az újvidéki m. kir. közalapítványi ispánság vezetésével megbízott Keresztes Béla kir. uradalmi titkárát és felügyelő főtisztviselőt, jelen állásban való meghagyása mellett, m. kir. közalapítványi számtartóvá nevezte ki.

Athelyezés. Ofelése a király Bakay Szilárd szabadkai 6. honvéd gyalogezredbeli őrnagynak a budapesti 1-ös honvéd gyalogezredhez való áthelyezését elrendelte.

Kegyuri ülés. Zombor sz. kir. város kegyuri bizottsága folyó évi december hó 13. napján délelőtt 10 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tartott. A gyűlésen tudomásul vétették a vallás- és közoktatásügyi miniszternek azon leirata, a melynek alapján a miniszter kimondotta, hogy a templomszolgái állás betöltésére nem a kegyuri bizottság, hanem a városi törvényhatóság, mint kegyur van jogosítva. Tudomásul vétették továbbá az egyházmegyei főszenteseknek f. évi 4622. számú leirata, melylyel átteszi a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 60046. szám alatti rendelkezését a kegyuri jogok gyakorlására vonatkozó szabályrendelet mikénti pótlása tárgyában; ugyancsak tudomásul vette a gyűlés az egyházmegyei főbátóságnak f. évi 4868. számú leiratát a templompénztár és Kőrös káplánra vonatkozó 1897. évi költségeloirányzat jóváhagyása tárgyában. Gallusz Alajosnak templomszolgái teendőikért 12 frt 50 kr havi jutalomidjat szavazott meg a bizottság. — A zombori m. kath. elemi iskolák fenntartásáról szóló 1897. évi költségeloirányzat elfogadtatott.

A zombori első önszegélyző szövetkezet kebelében az öt éves XVII. ciklus 1897. évi január hó 1. veszi kezdetét. — Ezen szövetkezet tagja lehet mindenki, ki a szövetkezet megalakulása előtt a kibocsájtott aláírásvevények egyikébe nevét bejegyezi, a megalakulás után pedig az igazgatóság által tagnak felvétetik. Minden tagnak szabadságában áll tetszés szerinti számú üzletrésztet aláírni, tartozik azonban minden részlet után az alább előadott jogkövetkezmények terhe alatt hetenkint 20 krt osztrák értékre a szövetkezet pénztárába a szövetkezet tartamának egész ideje alatt pontosan befizetni. Szabadságában áll azonban minden tagnak, betételeit tetszés szerinti időre egyszerre előre is lefizetni. — Az alapítással járó költségek fedezésére minden belépő tag, minden egyes üzletrésztete után o. é. 50 krt fizet. Az így befizelt összegből fenmaradó főlöleség a szövetkezet pénztárába folyik. — Minden tag jogosítva van befizetett tőkéjével arányos kölcsönt igénybe venni, vagy e kölcsönnek megfelelő összeg erejéig más tagtársáért készíftető kezességét vállalni. A rendes 20 kros heti befizetések a szövetkezet helyiségében 1897. évi január hó első vasárnapján kezdődnek.

Szinigazgatók adománya. Kunhegyi Miklós, zombori szinigazgató a Budapesti felállított Vörösmarty-szobor javára 5 frtot adományozott. Kunhegyi adományát a „Budapesti Napló“-nak küldötte fel a következő levél kíséretében: „Nagyrabecsült szerkesztőség! Nagy Vörösmartynek szobrára öt (5) frtot küldök. Szegényes adomány, de a szívem nyújtja. Együttal legyen szabad üdvözlőm az írók újságját az eszme szolgálatában. A merre járok szerte a hazában, visszhangot fog kelteni ez a hívó szózat. Zombor, 1896. december 8-án. Hazafias üdvözléssel Kunhegyi Miklós, szinigazgató. — Bízszék vagyunk, hogy Zomborban a szinigazgatóknak még adakozásra is telik. Csak aztán ne tessék panaszkodni!”

Főszolgabírói helyettes. Karácson Gyula alispán a nyugdíjazott Gombos Béla távozásával az ó-becsei főszolgabírói hivatal vezetésével dr. Balaton Gyula szolgabíró bízta meg.

Temetés. Révfy Dezső zombori pénzügyi titkár temetése folyó hó 12-én ment végbe Szabadkán. A holttestet, melyet Zomborból 12-én a déli vonattal szállítottak Szabadkára, a vasutnál beszentelték s nagy részvét mellett kísérték ki örök nyughelyére az u. n. zentai temetőbe. A végítztessegen Györfly Géza m. kir. pénzügyigazgató vezetése mellett Zomborból kártársai testileg, valamint a szabadkai kir. adóhivatal is Agáczy János adótárnok vezetése mellett szintén testületileg részt vett. A sinals Györfly Géza pénzügyigazgató beszédet tartott s melegen búcsuzott el a derék kártárostól.

„Epizódok.” Ez a címe Erdélyi Zoltán bácskai földink most megjelent verskötetének. Erdélyi Zoltán, aki a Magyar Újságnak jeles tollú belső dolgozótagja, a jobb nevű fiatal írók közé tartozik. Ez már a második verskötete, telve csupa hangulatos, nem közönséges költői teltségre valló költeménnyel. Melegen ajánljuk a kötetet olvasóink figyelmébe. A kötet Singer és Wolfnernél jelent meg Budapesten.

Dal- és táncestély. A zombori iparos dalárda f. hó 26-án, karácsony másnapján, dal- és táncestélyt rendez. A műsört jövő számunkban fogjuk hozni.

Halpaprikás. A zombori koresolyázó egyesület ny pavillonjában büffet rendeztetett be és ennek vezetésével Knip Gáspár jó hírnévnek örvendő vendéglőst bízta meg. Az egyesület f. évi december hó 18-án ezen helyiségben halpaprikást rendez. Egy teríték ára 1 frt 20 kr. Előjegyezhetni nevezett vendéglősnél. Az estély iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik.

A helyigazgató Baján. Perczel Dezső helyigazgató e hó 6-án, Miklós napján, Baján volt, hol nagybátyja, idősb Perczel Miklós nyug. főispánnal szállott meg. Ő Excellenciája az egész napot a legszűkebb családi körben töltötte és az esti vonattal visszautazott a fővárosba.

Gyászír. Boromisza Tivadar ó-becsei ügyvédet súlyos gyász érte. Édes anyja, özv. Boromisza Józsefné szül. Kramer Teréz e hó 10-én életének 82-ik évében elhunyt Kalocsán; temetése 11-én volt.

Tisztújítás Szabadkán. Szabadka sz. kir. város Schmausz Andre főispán elnöke alatt folyó hó 3-án tartotta tisztújító közgyűlését. Polgármester lett újból Mamuzsich Lázár, polgármester helyettes és első tanácsnok dr. Györgyevich Szreduje, árvászéki elnök

Petrich Mihály, főjegyző Dulits Antal Jenő, tanácsnokok Lubibratic Kelemen, Birkás Lajos és Jakobsits Gyula, főügyész ifj. Vojnits Máté, házi pénztárnok Peits István, első allgyész dr. Landauer Adolf, első alkapitány dr. Herezeg Lajos, első aljegyző dr. Bolics József, második aljegyző Szerajlik Tivadar, földnyv-nyilvántartó Dulics Máté, kőgyám Vukovits Gábor.

Ártatlanul meghurcolt jegyző. Nagy feltűnést keltett annak ideje az egész országban azon hír, hogy az újvidéki kir. törvényszék ezeltől két évvel Ivanits Izidor szenttamási jegyző ellen büntető eljárást indított, mert ellene az a gyanu merült fel, hogy hivatalbeli elődjének Theodorovits Mitának meggyilkoltatásában része volna; ugyanis Gavanszki Pánta, akire a tett reábizonyult és akit a kir. kuria emiatt 12 évi fegyházra ítél, ezen ítélet után felév mulva azt állította, hogy őt a tett elkövetésére Ivanits jegyző bérelte fel. Ezen vád alapján az újvidéki kir. törvényszék Ivanits ellen a legszigorubb vizsgálatot rendelte el, melynek folyamánként Ivanitsot mindhárom bíróság egybehangzó ítélete szerint a vád alól teljesen felmentették. A büntőgy. befejezése után hamis vád miatt Ivanits Izidor vádat emelt Gavanszki Pánta ellen, kit az újvidéki kir. törvényszék ez ügyből kifolyólag 4268/1896. sz. végzéseivel vád alá helyezte és a napokban megtartott végtérnyelzés során 4 évi fegyházra ítélte, ki is most ösbüntetésékepen 16 évi fogságot fog elszenvedni. A vizsgálaton és végtérnyelzésen Gavanszki Pánta beismerte, hogy teljesen alaptalanul vádolta Ivanits jegyzőt és ezt rabtársai ösztönzésére tette, kik vele elhitették, hogy helyzetén segíteni fog, ha a bájba mást is belekever. Alexievits Mirkó, Ivanitsnak volt magán irnoka, kit főnöke hasznavehetetlensége miatt elbocsájtott, az újvidéki törvényszékhez Ivanits ellen ugyanezen ügyből kifolyólag anonim levelet írt, melyet a vizsgálat alkalmával a bizonyítékok sulya alatt magának elismert, a vád alól felmentették. Az ítéletet Ivanits, ki egyedül képviselte vádját, a kir. táblához megfelelőbb, súlyosabb büntetést és új vizsgálatot kért. Gavanszki Pánta a vád terhe alatt lelkileg teljesen megtört, mert mint mondja, nagyobb bünt követett el Ivanits ártatlan meghurcoltatása miatt, mint amilyen bűn terbeli Theodorovits Mitának általa történt meggyilkolása által. Az ítélet hallatára Gavanszki térde borulva meghatóttan kért bocsánatot Ivanits jegyzőtől.

Törvényszék Baján. A bajaiak újlag mozgalmat indítottak a bajai törvényszék visszaállítására érdekében. Ezen ügyben legutóbb Szutrély Lipót vezetésével alatt nagy küldöttség tisztelgett Vojnits István főispánnal, ki a küldöttséget lekötő szívesseggel fogadta és kijelentette, hogy a közönségnek a törvényszék visszaállítására vonatkozó jogos igényeit illetékes helyen a legmelegebben fogja támogatni.

Gyászír. Dekker Péter, zombori köz- és váltóügyvéd 1848—49-iki honvéddiadvagy vasárnap este életének 72. évében elhunyt. A kiterjedt rokonságu Dekker családnak ő volt a nesztora. A köztiszteletben állott agy férfinak halála városzerte általános részvétet keltett. Temetése ma délután 3 órakor lesz. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Dekker Péterné sz. Thurszky Mária a saját, ugyszintén alulírt gyermekei és unokái nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja felejthetlen férje Dekker Péter köz- és váltóügyvédnek és 1848—49-iki honvéddiadvagyának hosszas szenvedés után 1896. évi december hó 13-án este 9 órakor életének 72-ik és házasságának 41-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hilt tetemei folyó évi december hó 15-én délután 3 órakor fognak a gyászban beszenteltetni és a szent Rökus sírkertben örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szentmise-áldozat pedig ugyan e hó 16-án d. e. 9 órakor fog a róm. kath. templomban az Urnak bemutattni. Zombor, 1896. évi december 14-én. Béke bamvaira! Dr. Dekker Gyula és neje, özv. Horváth Gézáné sz. Dekker Otília, Dekker Pál és neje, Dekker István és neje, Dekker Tamás, Dekker József, gyermekei. Dekker Oszkár, Horváth Béla, Dekker Dezső, Dekker Pál, Dekker Otília, Dekker István, Dekker Péter, Dekker Károly, unokái.

Mennyi lesz az új pénz? A pénzügyminiszteriumban már megállapították, hogy a jövő évben mennyi új pénzt fognak verni. Akik szeretik a tiszta fényes új pénzeket s módjuk van rá, hogy szerezzenek belőle, azokat érdekelni fogják a következő adatok: Környöcbányán a jövő évre 770,000 drb 20 koronás, 200,000 drb 10 koronás aranyat fognak verni, továbbá 50 millió bronz két fillérest és 5 millió egy fillérest. Ez érnek összes értéke 9.225,000 frt. Az ezüst egy koronás koronát egyelőre beszüntetik. — Egyébként az emberiség tulnyomó nagy része nem azt nézi, hogy milyen a pénz, hanem inkább, hogy — mennyi s mindig jobb az az a régi koronák, amelyek biztosan megvannak, mint az újak, amelyek csak lesznek.

Jóváhagyás. A helyigazgató és a b. doroszlói első temetkezési-egylet alapszabályait jóváhagyta.

Phylloxera. Kis-Hegyes község szőlőiben a phylloxera fellepte konstátáltatott.

Honvédemlék Ó-Becsén. A választási mozgalmak között egy csöndes, de hazafias óhaj érlelődött meg az ó-becsei magyarság szívében. Az óhaj meg is fog valósulni s az 1848—49-iki szabadságharc hőseinek emlékére, kik az ó-becsei csatában estek el, szobrot emelnek az ottani Szt.-István tere. Az adakozás már javában folyik. A honvédemléket emelő bizottság már tervet is választott, melynek kivitele 1600 frtba kerül s a főternek díszére való. Hogy az emlékoszlopot minél hamarabb felállíthassák, a gyűjtést kiterjeszti a bizottság az egész megyére. A gyűjtőleveket a napokban szét is küldötték. A honvédemlék a jövő év nyárára elkészül.

A szabadkai színház. A szabadkai színházért a jövő évi téli évadra a következő szinigazgatók pályáztak: Pesty Ibász Lajos (Szathmár), Kunhegyi Miklós (Zombor), Peterdy Sándor (Nagy-Beckerek), Horváth Zsigmond (Budapest), Deák Péter (Lőcsé) és Veszprémyné (Besztercebánya). — Pályázók között van — mint látjuk — a mi színházunk igazgatója is. Kunhegyi tehat — úgy látszik — a mi színházunkra többé nem reflektál.

Halálozás. Zsarkó Antal volt zentai közjegyző özvegye szül. Nemesskéri Kis Erzsébet hosszas betegség után, élete 53-ik évében Budapesten folyó hó 9-én elhalálozott. Holttestét Zentára szállították, hol pénteken délután a róm. kath. sírkertben lévő családi sírboltban helyezték el.

Szinészet Újvidéken. Újvidéken Kőrösi Bertalan szintársulata e hó 12-én kezdte meg előadásait.

Öngyilkossági kísérlet. Csurogról írja levezetők, hogy az ottani társas életben köztiszteletnek örvendő gyógyszerész neje, öngyilkossági szándékkal mérget ivott. Mult szombaton este történt a megrázó eset, a melynek indokait csak sejtje, de nem tudja a közeli környezet sem. A szép nő látszólag boldog családi életet élt, bár hátrahagyott levelében boldogtalanságról panaskodik, de megjegyzi, hogy tette miatt férjét ne okozzák. Szombat estefelé a gyógyszerész egyik barátjánál volt s mikor hazajött, nejt beteg, halállal küzdve találta. Csakhamar észrevette a férj, hogy morfium mérgezés van, miért is gyorsan ellenmérget adott és orvost hívatott. Miután kisebb mennyiségű volt a mérge, sikerült a nőt az életnek megmenteni. Most a boldogtalan nő édes atyjánál tartózkodik.

Karácsonyfák a legdusabb választékban és utolsó olesó áron kapható Göser Vitus városi kertésznél Zomborban.

Színház.

A szerelem iskolája.

Csütörtök, december 10.

Regényes színmű 5 felvonásban. Irta: Rákosi Jenő. Ha jól játszik, olyan e darab, mint valami marokán művészi vonásokkal megfestett kép, melyről életlenül domborodnak ki az alakok és szinte beleesvődnek az ember lelkébe, hogy nem felejtje el sohasem.

Itteni előadása teljesen sikertült úgy, hogy magasabb igényeket is kielégített. A rendezés künő, a játék összesség volt. Az előadók dícsérettel és elismeréssel emlékeztünk meg.

A főszerepben (Stella) Holéczy Iona igazi élvezettel töltötte el a közönséget, mely mindvégig gyönyörködött szép szavataiban, kiváló alakításában. Minden felvonásban volt egy-egy mélyhatású jelenete, melyek zajos tapsokra ragadták a közönséget, nyílt színen is, felvonás közben is számtalanszor hívták a lámpák elé. Egész játéka gondos tanulmányra vallott.

Mellette Keményt (Kordéa) kell kiemelni, kinek játékát természetesség és mesterkéletlenség jellemezte.

Ferenci (Igazán Vendel), Palágyi (Orlando), V. Takáts Mariska (Éva) és Szelényi Emilia (Didó) játéka ügyesen és sikerrel illeszkedett bele az összjátékba.

t. k.

A cigánybáró.

Szombat, december 12.

Strausznek operettje, a „Cigánybáró“ került ma színpadra. Ez a szép zenéjű operette már régi ismerősök közönségünknek; nem először volt alkalma a darab magas koncepciója, kifejezőteljes zenéjében gyönyörködni. És mégis jobban mulatott, jobban élvezett a közönség, mint bármely eddigi színpadi operette újdonság előadásán. A dolog igen természetes. A régi jó és előnyös tulajdonságainál fogva általánosan becsült ismerős mindig kedvesebb, mint az új, de sok tekintetben unszimpatisus ismerős.

A közönség meglátszott, milyen jól eső örömmel nézte végig az előadást. A sikerültebb énekszámok után eddig még nem tapasztalt lelkes tapsvihar zúgott fel. A tapsban legnagyobb része volt Hevessi Jankának, a ki ritka ambicióval s lelkes odaadással játszotta a Safi szerepét. Játéka mindenben megfelelő volt, éneke pedig kifogástalan. Ugy látszik rekedtsége már elmulott s most már határozottan énekel. Jól iskolázott kellemes hangja elismerést aratott. Több énekszámát meg kellett ismételnie.

Nógrády, a társulat tenoristája, ma lépett fel először nagyobb szerepben. Ezután a szerep után már lehet róla határozott kritikát mondani. Igyekező, ambiciózus színész, a ki nemcsak énekel, hanem játszik is; játéka ugyan egy s más tekintetben kifogásolható, de azért eléggé kielégítő. Hangja az élvezetes, jó tenorhangok közé tartozik; kiváló érdeme illetve előnye, hogy mindig tisztán és precíz énekel, a mi — talán mondanunk sem kell — a zeneető föltre nagyon jó hatással van. A zajos tapsokból neki is bőven kijutott és méltán.

Lipsey Józsefnek a játszó olyan immel-ámmal. Kedves színpadi jelenség, de ajánljuk, hogy több elettel és több közvetlenséggel alakítson, a karmesterre ne vigyázzon olyan feltűnően és ne legyen soha hamis. Ezen megjegyzéseink eddigi összes alakításaira vonatkoznak.

Kömley Zsupánjánál láttunk már sokkal jobb Zsupánt is.

Ferenci és Szelényi jól alakították.

A karmesternek szíves figyelmébe ajánljuk a zenekart és a karénekeseket. Betanításukra nagyobb gondot fordíthatna.

Az előadás általában elég jó volt.

II.

A 3 Kázmér.

Vasárnap, december 13.

Beúthy Lászlónak bohózata másodszer került színpadra ez alkalommal bérletszünetben.

Az előadás határozottan gyöngébb volt az elsőnél, a szereplők kevesebb gondnal és nagyon kedvetlenül játszottak. Lipsey úgy játszott, mintha karhatalommal kényszerítették volna rá, hogy ezt a szerepet eljátsza. Énekszámait mindazonáltal megtapsolták. Többek között kedvel és több igyekezettel játszani. Kemény olyan fanyar volt, hogy mai játéka komoly figyelmet egyáltalán nem érdemel. A többi szereplők a multkori előadásban tapasztalt mértékben feleltek meg szerepeik követelményeinek. Ferenci mókái természetesen ma is zajos kacajt fakasztottak; kötelességünk azonban Ferencit figyelmeztetni, hogy az örökös túlzás nem válik előnyre; maradjon csak meg a rendes korlátok között s ne igyekezzék csak a karzatnak játszani.

A páholyok jó része üres volt s ha az igazgató a vasárnapi előadásokra nagyobb gondot nem fordít, bizony nagyobb közönségre ne számítson. Bármilyen kicsi a közönség s legyen bár százszor is vasárnap, tessék ugyanolyan gondot fordítani az előadásra, mint a bérleti napokon.

H.

H...
vazott is
teljást
trágyát
kupacba
H...
H...
H...
megkérge
rati, hog
elfuldá
A r...
kat készi
kell a tra
Az...
ken fát m
pedig tel
gondosko
trágya. A
ki kell a
gondunk
kell tartá
A r...
kárt okoz
a falkola
ledkezzün
kivágásá
A sz...
rigolozni
A trágya
Most
mezón, va
meg az id
hát venn
a jó gazda
mivel is a
A sz...
könyvek é
D...
B I T...
I...
6262. sz. I...
P...
Bács-...
400 frt évi t
pályázatot
Felv...
miserint sz
folyó hó
Apat...
2—1
10,367. sz...
Rác-M...
irnoki állas
Az ir...
fizetés.
Folyat...
hó 2-ig ne
Hods...
3—1
Föld...
2 ho
minőség t
uti vámh
adandó,
Böve
7833. sz.
kg. 1896.
Pál...
Bács B...
Kis-Hegyes b...
noki állás be
Ezen a
részletekben
Felhivat...
Bodrogh vá...
értelmében fe
güket és erk
nyal felszere
hozzám anny
érkezők figye
Választá...
B.Topol

Közgazdaság.

István gazda tanácsai.

Hidegre fordult az időjárás; némely vidéken havazott is. Az utak alkalmasok trágyafuvarozásra. Lássunk tehát a trágyázáshoz, a mi most a legfőbb munka. A trágyát mindjárt teregezzük el a földön, mert nem jó kupacban hagyni.

Ha a föld engedi, a még el nem végzett szántást folytassuk. Ebben az időben csakis mély szántásnak van helye, melyet nem kell elfogasolni, hanem azou rögzösen bagyjuk, hogy a tél fagyja omlasztja szét.

Ha az őszi vetéseket vastag hóréteg borítja és az megkérgesedik, a nyájjal vagy gulyával meg kell járni, hogy a kérget feltörjék, mert különben alatta elfullad a vetés.

A réteken a földet egyengessük, vízlevezető árkokat készítsük. Ha a rétet trágyázzuk, itt is azonnal el kell a trágyát teregetni.

Az igás jóság trágyát hord és szánt, erdős vidéken fat bord. Az istálló ne legyen tulságos meleg, sem pedig tulságosan hideg. A naponkénti szellőztetésről gondoskodni kell. Böven almozunk, hogy legyen elég trágya. A teljesen istállóra szorult állatokat mindennap ki kell a friss levegőre eresztetni. A hízó jóságra nagy gondunk legyen. Neussak etetni kell ám, de tisztán is kell tartani. A kefe, vakaró: fél abrak.

A faiskolát a nyulak ellen oltalmazzuk, mert nagy kárt okozhatnak ott. Ha az időjárás engedi, hernyózzunk a faiskolában és gyümölcsösben. A trágyázásról ne feledkezzünk meg. Az erdei és kivágásra szánt egyéb fak kivágásának most van az ideje.

A szőlőben, ha az időjárás és föld erre alkalmas, rigolozni, árkolni és egyéb földmunkát lehet cselekedni. A trágyahordásnak, karókészítésnek most van az ideje.

Mostanában a gazdának nem sok dolga akad a mezőn, van tehát elég ideje mással is foglalkozni, de meg az idő is olyan, hogy földel alá szoritja. Elő kell hát venni a szerszámot. Furjon, faragjon, kosarat fonjon a jó gazda. Szépecskén meg lehet ám keresni az ilyesmivel is a pénzt.

A szabad idejét pedig fordítsa a gazda hasznos könyvek és jó újságok olvasására.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGH ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

6262. sz. 1896.

Pályázat.

Bács-Bresztovác községében fűresedésben levő 3 400 frt évi fizetéssel egybekötött irnok-végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Felhívom azokat, kik ez állásra pályázni óhajtanak, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyo hó 30-ig** nyújtsák be.

Apatin, 1896. december 5.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

2-1

10,367. sz. 1896.

HIRDETMÉNY.

Rác-Militics községében fűresedésbe jött községi irnoki állásra pályázatot nyitattik.

Az irnoki állás javadalmazása 365 frt készpénz fizetés.

Folyamodók kérvényeiket **1897. évi január hó 2-ig** nálam nyújtsák be.

Hódsághon, 1896. évi december hó 5.

Vissy József,
főszolgabíró.

3-1

Föld bérbeadás vagy eladás.

2 hold, 666 kat. □ öl legjobb minőségű szántóföld a sztapári ország-uti vámháznál fekvő birtokrész bérbeadandó, esetleg örök áron eladandó

Bővebb értesítést ad

Császár Gyula,

Bánát, Kistemető-utca 562. házszám.

7833. sz.

kig. 1896.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye b. topolyai járáshoz tartozó Kis-Hegyves községben rendszeresített községi II-od irnoki állás betöltése céljából pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazása 300 frt havi előleges részletekben a község pénztárából.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy Bács-Bodrogh vármegye 6/1887 sz. szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényüket, képzettségüket és erkölcsi magaviselüket igazoló bizonyítványt felszerelve **folyo hó 20-ig** hozzám anynyival is inkább nyújtsák be, mivel a később érkezők figyelembe vételét nem fogom.

Választás határnapja utólag fog kifizetni.

B. Topolya, 1896. december 2-án.

Tukats Fábán,
szolgabíró.

2-2

7634. sz.

kig. 1896.

Pályázat.

Prigl.-Szt-Iván községében fűresedésben levő községi orvosi állásra pályázatot nyitok.

Felhívom azokat, kik ez állásra pályázni óhajtanak, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyo hó 30-ig** nyújtsák be.

Ezen állással 600 frt készpénzfizetés, 30 kr nappali, 60 kr éjjeli látogatási díj és 20 kr halottkémlesi díj van egybekötve

Apatin, 1896. december 3.

Deák Zsigmond,
főszolgabíró.

2-1

2213. sz.

kig. 1896.

Pályázati hirdetés.

Katymár községében lemondás folytán fűresedésbe jött évi 360 frt fizetéssel ellátott rendőrvetési állásra ezennel pályázatot nyitok oly formán, hogy pályázók kellően felszerelt kérvényüket alulírott előjárásnak **folyo hó 20-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogom.

1. Évi fizetésök havi utólagos részletekben fizetetik.
2. A magyar nyelv bírása szóban és írásban megkívántatik.

Katymár, 1896. évi december hó 6-án.

Schäfer János,
jegyző.

Kühn János,
bíró.

2-2

Pályázati hirdetés.

Sztanisics községében fűresedésbe jött községi rendőrvetési állásra ezennel pályázat hirdetettik.

Ezen állással kapcsolatos fizetés évi 400 frt készpénz, mely a községi pénztárból utólagos havi részletekben folyósítatik.

A szabályszerű egyenruházattal az alkalmazott rendőrvetési sajátjából tartozik magát ellátni, míg a szűkséges fegyverzetet a község látja el.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy életkorukat, erkölcsi magaviselüket, testi épség és egészségi állapotukat, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg írt folyamodványukat **folyo hó 25-ig** alulírt községi előjárásnál annál is inkább nyújtsák be, mert később érkező folyamodványok figyelembe nem vételnek.

Megjegyeztetik, hogy kiszolgált katonai altisztek és a m. kir. esendőségnél szolgálatban állott egyének előnyben részesülnek.

Sztanisicson, 1896. december hó 3-án.

3-3

A községi előjárás.

Az „ANKER“

élet- és járadékbiztosító-társaság.
Alapítattott 1858-ban.

Igazgatóság: Magyarországi vezérképviselőség:
Bécs, I. Hoher Markt 11. Bpest, VI. Deák-tér 6. sz.
Anker-hof. Anker-udvar.

Társasági vagyon 110 millió kor.
Biztosítási állomány 460 millió kor.
Eddigi kifizetések összege 192 millió kor.

Megtámadhatlan kötvény.

Méltányos feltételek.

Hadkötelezetteink biztosítása háboru eseteire pótdíj nélkül.

Nagy nyereségosztalékok.
Előnyös gyermekbiztosítások.

Prospectussal és felvilágosítással szolgálnak a fenti magyarországi vezérképviselőség, valamint a társaság ügynöke:

Spitzer Bernát Zomborban.

10505. sz.

tkvi 1896.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Csirszka Konrád végrehajtónak néh. Virág Rozália öz. Lénárd Józsefné végrehajtást szenvedő elleni 240 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és kir. járásbíró) területén levő, Bezdán községben fekvő, a bezdáni 564 sz. betétben, A. I. 1-2. sorszám alatt felvett s Virág Rozália öz. Lénárd Józsefné nevének álló 759. 760. hr. s 55. ö. i. sz. ház és beltelekre az árverést 419 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896-ik évi december hó 29-ik napján délután 10 órakor Bezdán községében meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladani fog.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlan becsárának 10°/₁₀₀-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvényeikk 42 ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpernek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kelt Zomborban, 1896. évi október hó 12. napján.
A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány bíró helyett:

S z t r á s k a,
kir. törv. bíró.

6262. sz.

kig. 1896.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járáshoz tartozó Csonopla községében leköszönés folytán fűresedésbe jött és 500 frt évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom ez állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi december hó 20-ig** nyújtsák be.

Zombor, 1896. november hó 30.

T á r o z a y,
főszolgabíró.

3-2

Hirdetés.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy saját bankháza udvarán egy új épületet emelt az ügykezelése alatt álló zálogház részére azon célból, hogy ezen intézet működési köre ez által szélesebb alapot nyerjen s feladatának minél jobban megfelelhessen. Ily módon kibővített ügykör mellett fel van jogosítva bármily nagyságu előleget, lehetőleg minél alacsonyabb kamat igénybevételeivel, valamint egyéb előnyös feltételek mellett is a község rendelkezésére bocsájtani; nevezetesen a következő s alább meghatározott tárgyakra és üzleti cikkekre:

Értékpapírokra, arany- és ezüst-eszközökre, ékszerre s egyéb drágaságokra, vadászfegyverekre, rőfőskereskedési cikkekre, ipartárgyakra, el nem romolható fűszerkereskedési árukra, sertészsírra, üveg és porcellán neműekre, vasáru-tárgyakra, diszmu- és piperecikkekre, valamint kalapos, köteles, kefekötő, fuvó- és egyéb hangszer-gyártmányok, csizmadia, cipész, esztergályos, asztalos, bognár, szijgyártó, bádogos, műtakács, bőrdűs, lakatos, kovács, rézműves, timár és a többi iparágak készítményeire.

Hasonlóképpen előleget ad férfi- és nőruhákra, felhárnyékokra, tollra, mindennemű bntordarabra, valamint minden tárgyra, mely bizonyos értéket képvisel.

A zálogház fel van hatalmazva, hogy előleget adhasson mindennemű gabonaneműekre, valamint arra is, hogy értékpapírok vételével és eladásával foglalkozzék és pedig akként, hogy azokat vagy magánszámlájára végleg megvegye, vagy hogy azokat előre megállapított értékben bizonyos módon értékesíthesse.

A hivatalos órák a zálogház helyiségében tartanak: reggeli 8-tól 12-ig, délután fél 3-tól 5 óráig.

Zombor, 1896. évi november hó 1-én.

A zombori kereskedelmi és iparbank
igazgatósága.

8-2

PÁLYÁZAT.

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál mintegy 2-3 év mulva felállítandó apáca-zárda felépültéig és felszereléséig a helyettes tanítónői állásra pályázat hirdetettik. A helyettes tanítónői állásában addig maradhat s állásából akkor bocsáttatik el, ha az újonnan állítandó zárda az apácanévelő-intézetből a képzett tanárokat megnyeri. Javadalmazása: évi 400 frt készpénz fizetés. Kötelezése a megválasztottnak az iskolaszék által kijelölt leányosztályban a törvény követelte tantárgyakat tanítani s az ismétlő-iskolát, valamint a női kézimunkát is külön díj nélkül tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó s a megválasztott javadalmazását állása elfoglalása napjától fogja élvezni. A szabályszerűen felszerelt kérvények **folyo hó 18-ig** a mélykúti róm. kath. iskolaszékre címezve főtisztelendő Tormási Gábor ker. esperes urhoz Katymára küldendők.

3-3

Az iskolaszék.

57. sz./1896.

Árlejtsési hirdetés.

A „Bácsér vízi-társulat“ részéről ezennel közhírré tesszük, hogy a társulat a „Bácsér“ felső (Pacsértől a kis-hegyesi vasuti átereszig terjedő) szakaszának tisztítását és egyes helyeken mélyítését határozván el, e munkálatot **1896. évi december hó 29-én d. e. 9 órakor Bács-Topolyán** a község ház tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli árlejtsési útján kiadni szándékozik.

E munkálat a VIII. ker. m. kir. kulturminőség által készített terv szerint 44,569 köbméter földkiemelésből, 7000 folyó méter nádvagás, kikutazás és más földmunkából áll, az előirányzott költségek, még pedig a földmozgositásé köbméterét 25 krral számítva 11142 frt 25 krt, a nádvagás, kutazás stb folyó méterét 8 krral számítva 560 frtot, összesen 11702 frt 25 krt tesznek.

Az árlejtsési szóbeli leírás, írásbeli ajánlatok kizártnak. A műszaki terv, költségvetés és árlejtsési feltételek alulírott társulati jegyzőnél (Bács-Topolya, község-háza) a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Az árlejtsésben résztvevők kötelesek az előirányzott összeg 10%-át készpénzben avagy a 33062./1882. pénzügyminiszteri rendeletben megnevezett értékpapírokban (tőzsdén jegyzett árkelet szerint) az árlejtsés megkezdése előtt letenni.

Bács-Topolya, 1896. december 10-én.

Krämer Rezső,
társ. jegyző.

Ungár Lajos,
társ. elnök.

2-1

ASZU-ÜRMÖS EGYEDÜLI RAKTÁRA.

ASZU-ÜRMÖS EGYEDÜLI RAKTÁRA.

Alulírottak teljes tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy nagy raktárt szereltünk fel

friss csemegék,
kitünő prágai és kassai sódar, naponta friss frankfurti és bécsi tormás-virstli, finom felvágottak, pácolt és konzervált halak, rák, kaviár, a legfinomabb sajtok minden fajtából, thea, rum és thea-süteményekből, nemkülönbén bel- és külföldi borokból.

Ugyszintén a legfinomabb aszu-ürmös, magyar és francia cognac, pezsgők minden minőségben, továbbá ajánljuk nagy raktárunkon levő fűszer-áruinkat pontos és olcsó kiszolgálás mellett.

Becses látogatásaikat kérve, vagyunk teljes tisztelettel

Hay és Neuhaus.
Kossuth Lajos-utca. Dr. Popovics István-féle házban.
A fekete kutyához.

ASZU-ÜRMÖS EGYEDÜLI RAKTÁRA.

ASZU-ÜRMÖS EGYEDÜLI RAKTÁRA.

BITTERMANN NÁNDOR ÉS FIA
KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Községi nyomtatványokból nagy raktár:
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Karácsonyi és újévi alkalmi vétel a -nál.

Egy esztendőre megvételre falytán azon kelleme helyzetben vagyunk, hogy mindennemű

DUXER-ÁRUKAT,
URI ÉS NŐI FEHÉRNEMŰEKET,
NŐI BLOUZOkat ÉS SZOKNYÁKAT,
SZALAGNÁT, FÜZÖKET, HÁRSZIVÁKAT, KÉZIMUNKÁKAT
és egyéb szakmunkákba vágó árucikkeket a legolcsóbb áron elárulhatjuk.

Babák és játékszerek térszűke miatt féláron kaphatók.

NŐI KALAPOK
még csak rövid ideig lesznek raktáron.

HIRSCHENHAUSER ÉS KOVÁCS
Áruháza a GÖLYÁHOZ
6-2
ZOMBORBAN.

48337. sz. Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.
alisp. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága által az 1895. évi január hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésen 1. sz. a. hozott s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 1895. évi április hó 27984. sz. a. jóváhagyott határozatával egyenként 500 (ötszáz) frt fizetéssel, 100 (egyszáz) frt lakbérrel, 300 (háromszáz) frt utátalánnyal és 15 (tizenöt) frt irodai átalánnyal javadalmazott két állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, miszerint az 1888. VII. t. c. 133. §-a alapján felszerelt kérvényeiket **1897. január hó 1-ig** méltóságos dr. Vojnits István főispán urhoz nyújtják be.
Zomborban, 1896. december 10.

Alispán helyett:
Vojnits István,
főjegyző.

3817. kig. 96.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi elöljáróság ezennel közhírré teszi, miszerint Bács-Topolya községi tulajdonához tartozó piaci helypénzszedési és közbághid használati jog az 1897. évre Bács-Topolya községében nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adtának.

Az árverés a piaci helypénzszedési jogra nézve 1896. évi december hó 18-án d. e. 10 órakor, — a közbághid használati jogra pedig 1896. évi december hó 20-án d. u. 3 órakor fog megtartatni.

A piaci helypénzszedési jog bérletére vonatkozó kikiáltási ár 300 frt, a közbághid használati jogra vonatkozólag 700 frt, mely összegek 10% a készpénzben vagy elfogadható értékű papírban árverezni szándékozók által az árverés megkezdése előtt alulírt elöljáróságnál leteendő.

Felhívtnak árverezni szándékozók, hogy a kifizető időben és helyen annyival inkább pontosan megjelenjenek, mert írásbeli ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Megjegyeztetik azonban már itt is, hogy miután a község egy második hetivásár engedélyezését kérelmezte, amennyiben ez felsőbb helyen engedélyeztetnék, a piaci helypénzszedési jog bérlője ezért az elért legmagasabb ajánlat, mint bérrészeknek felét még külön tartozik fizetni.
B-Topolya, 1896. december 10-én.

Jedlicska Miklós, jegyző.
Fekete István, bíró.

7154. sz. kig. 1896.

PÁLYÁZATI HIRDETME NY.

Bács-Földvár községében úresedésbe jött községi állatorvosi állásra pályázatot nyitok.

Javadalmazása: 500 frt évi fizetés, 20 kr nappali és 40 kr éjjeli látogatási díj, ugy a szabályrendeletileg megállapított busszemle díj.

Pályázók szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket **1896. évi december hó 20-ig** annál inkább nyújtják be, mert később érkező kérvény figyelembe vétetni nem fog.

O-Becse, 1896. december 6.

Dr. Balaton Gyula,
szolgabíró.

Színházi látcsövek
nagy választékban kaphatók
részletfizetés mellett

Teltsch Gáspár
5-4 optikusnál.

Pályázati hirdetmény.

O-Becse nagyközség elöljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy rendszeresítés folytán úresedésbe jött 6 lovasrendőri és egy gyalogrendőrvetetői állásra pályázatot nyitattik.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, miszerint sajátkezűleg írt kérvényeiket legkésőbb **folyo évi december hó 15-ig** ezen elöljárósághoz nyújtják be, melyben igazolni tartoznak, hogy:

- magyar állampolgárok;
- védkötelezettségüknek megfeleltek, 24. életévüket betöltötték, a 45-et el nem érték;
- feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek;
- teljesen egészségesek;
- írni és olvasni tudnak és a községben divó magyar nyelvet bírják.

Ezen rendőri állásra való megválasztásnál elsőbbség adatik:

- elsősorban: az 1873. évi III. t. c. által kedvezményezett altiszteknek és kiszolgált állami csendőröknek;
- másodszorban: a hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek;
- harmadsorban: az eddig minden kifogás nélkül rendőrségi szolgálatban (nem felelős őri minőségben) alkalmazásban álló egyéneknek;
- végül: előny minden körülmény között a szolgálati magyar nyelvben szó- és írásban való jártasság, valamint a nőtlenység.

A lovasrendőri állás évi 300 frt fizetés és 150 frt lótarási átalánnyal, a rendőrvetetői állás pedig 365 frt évi fizetéssel van összekötve, mely összeg havonkénti részletekben és pedig utólag fizetetik ki a község pénztárából.

A megválasztott rendőr és rendőrvetető köteles a szabályzat által megállapított egyenruhákat sajátjából beszerezni és felszerelésről, fegyveréről és lőszerről azonban a község fog gondoskodni.

O-Becsen, 1896. december 2-án.

Vörös Béla, h. jegyző. **Gönczy János,** bíró.

Jó hazafiak csak belföldi készítményeket vásárolnak!

A legjobb alkalmi ajándékokat képezik tagadhatatlanul az „apatini műkosárfőnök gyárló műhely” készítményei!

Ezen, mai napig Magyarországon egyedül álló műkosárfőnök gyárló műhelyben készítenek a legszebb női karácsonyi, különféle alakú női munkaköszorak, új alakú, igen alkalmas papírköszorak, gyermek köszorak, igen sok alakban

papírköszorak, utazó-, kézi utazó- és faköszorak
különféle nagyságban;

könyv- és kottatartók, thea-asztalok
többféle alakban.

Virágasztalok, eszokortartók
legszebb kivitelben;

játszó-asztalok és többféle csinos szék.
faliköszorak, kefe- és fésű-tartók,
gyermekköszorak, ékszer-tartók
legcsinosabb kivitelben,
valamint legszébb szobadíszek a. a. t.

Az összes tárgyak a legnagyobb választékban kaphatók.

Szolgálok a nagyrövidű közönségnek szives tudomására, hogy az itt nevezett tárgyak a legnagyobb választékban a „zombori iparosok árucaarnokában” és

Becker János kereskedő urnál Hódásághon
kaphatók, mivel az apatini műkosárfőnök gyárló műhely nevezett helyeken nagy

bizományi raktárt tart.

Mindenféle megrendelések szívesen fogadtnak és pontosan foganatosítottatnak.

A gyárló műhely látogatása, ugy a nagy áruraktár megtekintése a nagyrövidű közönségnek minden időben meg van engedve.

A nagyrövidű közönség szives partfogását kéri teljes tisztelettel

6-2 **az elnökség.**

10,861. sz. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásba kebelezett Uj Palánka község állományában egy évi 312 frt készpénzfizetéssel javadalmazott rendőrvetetői állásra pályázatot nyitok.

A pályázati kérvények **folyo hó 24-ig** alulírt főszolgabíróhoz küldendők be.

Pályázók igazolni kötelesek, hogy

- magyar honpolgárok;
- védkötelezettségüknek megfeleltek, 24. életévüket betöltötték a 60-ikat pedig még el nem érték;
- feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek;
- teljesen egészségesek;
- írni, olvasni tudnak és a községben divó német nyelvet bírják;
- a rendőrvetetői állásra ezenkívül, hogy magyar nyelvet szóban és írásban oly tökéletesen tudják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek.

Palánka, 1886. évi december hó 10.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

XIX. é.

Egész
Fél év
Negye

A lap
illető
szerkeszt
a lapul

Egyes szá

A

A képv
lehetet
A csodá
a szónok
minden pol
natnak az
sem érteni
lását, meg
várja, a ne
ülések vá
desen ugy
Apponyi, a
megillet, h
a felirati
élesekrol, a
Tanácsos
egy legyöz
meséjét a
imént vég
alá vonni.

Háromszáz
választottak
belül 70 ma
egyhangulag
130 kerület
vazaton fel
bizonyítéknál
választók meg
akadálytalanul
tízalt kerület
megvédése vége
lyokhoz kellett
szabadelvépárt
a legerélyesebb
nemzetet nem
És a népakar
által keletkez
lehetséges, h
támadtak meg
mandátumoknál

Hogy a va
mint az előbbi
új tényező, va
választásokba
kezeti gyűlést

A „B

Az ifju me
hajtott és fáradt
Messziről j
Előtte az e
döböntő fölségy
lan nagyságával.
A tenger e
fodrozta csupán,
Az ég tiszta és
latszott.

A vándor if
hatva bámulta a
táskáját, aggódó
megvan-e minden
ismeretlen ultra
Igen, minden
lelkeseést, erőt
akaratot, szeretet
ciót és szerénysé
Becsukta a
Ugy rémlett elő
volna; valamint, a
ami mindig vele
lokához kapott:

— Istenem
fel ijedten. Hisze
Hol maradhatott?
Kikutatta az
magát minden old
állandóan lakott
sivár ürességet ta
— Oh, jaj t
hatatlan fájdalom
volt a kétségbees
— Ne csüg
ekkor közelében
Az ifju fölte